

Országgyűlési képviselő

Iromány száma: **T/19859.**

Benyújtás dátuma: **2018-02-16 14:37**

Parlex azonosító: **15A3NIQL0001**

Címzett: **Kövér László, az Országgyűlés elnöke**

Tárgy: **Törvényjavaslat benyújtása**

Benyújtó: **Kövér László (Fidesz)**

Törvényjavaslat címe: **Az 1568. évi tordai vallásügyi törvény jelentőségéről és a Vallásszabadság Napjáról**

Az Alaptörvény 6. cikkének (1) bekezdése alapján „**az 1568. évi tordai vallásügyi törvény jelentőségéről és a Vallásszabadság Napjáról**” címmel a mellékelt törvényjavaslatot kívánom benyújtani.

2018. évi ..... törvény

az 1568. évi tordai vallásügyi törvény jelentőségéről és a Vallásszabadság Napjáról

Mi, az Országgyűlés tagjai, azok, akik hiszünk abban, hogy Isten a történelem ura, s azok, akik a történelem menetét más forrásból igyekszünk megérteni,

- emlékezve történelmi elődünk, az erdélyi országgyűlés 1568. évi, tordai vallásügyi törvényére, amely a világon először foglalta törvénybe a lelkiismereti és vallásszabadsághoz való jogot, kimondva, hogy „a hit Istennek ajándéka”;

- kiemelve, hogy az erdélyi országgyűlés a reformáció eszmeiségéből fakadó törvénnyel a hitelvi sokszínűség mellett kötelezte el magát, aminek köszönhetően a reformáció különböző ágai szabadon és békés úton alakulhattak önálló egyházzá, lehetővé téve, hogy a későbbi évtizedekben kialakulhasson a négy bevett vallás (a katolikus, a református, az evangélikus és az unitárius) felekezeti rendszere, megteremtve ezzel az eltérő hitelvet valló emberek és közösségeik jogegyenlőséget biztosító békés együttélésének alapvető feltételeit;

- elismerve, hogy a tordai törvényben foglalt eszmeiség, a közösség vallási önrendelkezése a modern demokrácia egyik előzményeként is értékelhető, amely a történelmi fejlődés során a nyugati civilizációban általános elismerést nyert, és amelyet méltán tekinthetünk a keresztény Európa egyik alapértékének,

a következő törvényt alkotjuk:

1. §

Az Országgyűlés az 1568. évi erdélyi országgyűlés által Tordán elfogadott vallásügyi törvény emlékét és a magyar nemzet szellemi öröksége részeként annak jelentőségét törvényben örökíti meg.

2. §

Az Országgyűlés január 13. napját a Vallásszabadság Napjává nyilvánítja.

3. §

Ez a törvény a kihirdetését követő napon lép hatályba.

Általános indokolás

Az 1568. évi tordai országgyűlés vallásügyi határozata:

„Urunk őfelsége miképpen ennek előtte való gyűlésibe országával közönséggel az religio dolgáról végezött, azonképpen mostan és ez jelen való gyűlésébe azont erősíti, tudniillik, hogy midőn helyökön a prédikátorok az evangéliumot prédikálják, hirdessék, kiki az ő értelme szerint, és az község ha venni akarja, jó, ha nem pedig senki kényszerítéssel ne kényszerítse az ü lelke azon meg nem nyugodván, de oly prédikátort tarthasson, az kinek tanítása ő néki tetszik. Ezért pedig senki az superintendensök közül, se egyebek az prédikátorokat meg ne bánthassa, ne szidalmazassék senki az religióért senkitől, az elébbi constitutiók szerént, és nem engedtetik ezt senkinek, hogy senki fogsággal, avagy helyéből való priválással fenyögessön az tanításáért, mert a hit Istennek ajándéka, ez hallásból lészön, mely hallás Istennek ígéje által vagyon.”

Az Erdélyi Fejedelemség Országgyűlése 1568. január 6-13. közötti ülészakán, Tordán elfogadott vallásügyi törvény a világon először foglalta törvénybe ily módon a lelkiismereti és vallásszabadsághoz való jogot. Tisztelettel hajtunk fejet eleink történelmi jelentőségű vívmánya előtt, amely azt hirdette, hogy a gyülekezetek saját hitfelfogásuk és szabad döntésük alapján válasszanak maguknak prédikátort.

A parázs hitvitáktól hangos Európában az erdélyi országgyűlés bölcs belátásán múlt, hogy a kizárólagosságra való törekvés, vallási egyneműség helyett a hitelvi sokszínűség mellett kötelezte el magát. A reformáció eszmeiségéből fakadó törvény szavatolta a protestantizmus megerősödését, és elfogadta más felekezetek létét is. Ennek köszönhetően, a reformáció különböző ágai szabadon és békés úton alakulhattak önálló egyházzá, amelynek eredményeképpen a későbbi évtizedekben kialakulhatott a négy bevett vallás rendszere, amelyben a katolikus, a református, az evangélikus és az unitárius felekezet egyenlő jogokat élvezett. A tordai vallásügyi törvény szellemiségéből fakadó későbbi vallásügyi törvények alapján az ortodox vallásközösség is megúrt felekezetnek minősült a szó pozitív értelmében, gyakorlatilag szintén teljes szabadságot élvezve. Mindezek által Erdély a vallásszabadság és a felekezeti türelem földjévé vált, menedéket nyújtva a más országokból elűldözötteknek is.

Az erdélyi törvényhozó testület döntése egyedülálló volt a korabeli Európában. A vallásszabadság biztosítása tekintetében meghaladta az 1555. évi augsburgi béke által előírányzott „akié a terület, azé a vallás” elvet és az Erdélyi Fejedelemség területén olyan békés felekezetközi viszonyokat teremtett, amelyekhez hasonló Európában csak nyolcvan esztendővel később, a harmincéves háborút 1648-ban lezáró vesztfáliai békekötés után alakulhatott ki. A tordai vallásbéke törvénye megalapozta azon korszakváltást, amely után a közösség számára a hit megvallása és annak módja többé már nem világi vagy egyházi hatalmasságok által parancsolt kötelezettség, hanem a közösség által választható és megélhető szabadság lett.

A vallásszabadság törvénye – felekezeti és nemzeti hovatartozástól függetlenül – mindnyájunkat

büszkeséggel tölthet el, egyben felelősségünkre is ráébreszt. A négy és fél évszázaddal ezelőtt elfogadott törvény bibliai ihlettségű bölcsessége, belátása és békére való törekvése ragyogó példa mindnyájunk számára. A közösség vallási önrendelkezése a modern demokrácia egyik előzményeként fogható fel, ami a történelmi fejlődés során a nyugati civilizációban általános elismerést nyert és napjainkig a modern államberendezkedések alapvető ismérvének számít.

A fentiek értelmében, a tordai törvény által szavatolt szabad vallásgyakorlás jogát méltán tekinthetjük a keresztény Európa egyik alapértékének. Mindezekre tekintettel a tordai vallásügyi törvény kiemelt jelentőségű nemzeti értéknek minősül, amelyről az Országgyűlés úgy emlékezik meg, hogy január 13. napját a Vallásszabadság Napjának nyilvánítja.

Részletes indokolás

1. §

A tordai vallásügyi törvény jelentőségének elismerése.

2. §

Január 13. napjának a vallásszabadság emléknapjává való minősítése.

3. §

Hatályba léptető rendelkezés.